

Nujorkā 24 martā 1955 gadā.

Mīļais Arnolda kungs.

Uzmetu uz pāris lapas pusēm dažas svarīgākas idejas, kas būtu eventuāli darāms pašpārvaldes jautājumos jau pirms Latvijas atbrīvošanas un arī par to laiku, kamēr sabiedroto armija ir ieinteresēta Latvijas teritorijā kā armijas aizmugurā. Ka jau minēts, tās ir tikai dažas svarīgākas idejas. Ja kādreiz būtu jāķērās pie šo ideju īstenošanas, tad dabīgi pieaicināmi attiecīgi speciālisti un viss jautājumu komplekss rūpīgi jā sagatavo.

Būšu priecīgs dzirdēt Jūsu domas. Ceru, kā tuvākā laikā Jūs apmeklēsāt mani Nujorkā lai daudzus jautājumus paratīgi izdebatētu. Nosūtīju Ģen. vēstules norakstu ko nosūtīju savam draugam K. uz Eiropu. Domāju ka tā bija pareizi.

Ar sirsnīgiem sveicieniem.

Jūsu

A. Parsons.

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCE METHOD EXEMPTION 3B2B
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2007

Dažas idejas par Latvijas pārvaldīšanu pēc atbrīvošanas.

Latvijā, pēc atbrīvošanas ar karu, būs jāpastopās ar veselu rindu komplikētām problēmām, piemēram: kā atjaunot komunistu iznīcīto dzīvi uz jaunas politiskas un morāiskas bāzes, nokārtot iedzīvotāju apgādāšanu ar pārtiku, nodrošināt mieru un kārtību zemā, pārkārtot skolu programmas, nokārtot maksāšanas līdzekļu jautājumu, uzturēt kārtībā nepieciešamo rūpniecību un lauksaimniecības ražošanu. Tās ir iekšējās lietas, kas saistītas ar zemes iedzīvotāju problēmām.

Kara gadījumā Latvija būs nepieciešama Maskavas un Leningradas virzienā uzbrūkošām sabieuroto armijām kā bāze. Divas Latvijas ostas - Liepāja un Ventspils, ir atklātas kugošanai cauru gadu. Abas ostas ir ar ievērojamu izkraušanas kapacitāti, kuru pēc vajadzības var viegli kāpināt. Ari Rīgas osta ir sasniedzama, devīgu mēnešu gadā, bez ledlaužu palīdzības. Visas minētās ostas ir saistītas ar dzelzsceļu līnijām, kas ved uz Leningradu, Maskavu un citiem Krievijas politiskiem un rūpniecības centriem. Šie speciālie apstākļi, kā arī Latvija centrālais stāvoklis ģeogrāfiskā ziņā, var būt sabiedroto armijas apgādes un kustības ziņā ar sevisšķu intresi. No teiktā izriet ka sabiedroto armijas vadība būs ieinteresēta paturēt kontroli par ostām, satiksmes ceļiem, noliktavām kazarmēm, kara rīku remontdarbnīcām, slimnīcām un t.t. Tāpat arī par kustības nodrošināšanu. kara depo apsargāšanu un kārtības uzturēšanu armijas aizmugurē.

Okupācijas armijai, kas nepazīst vietējos apstākļus, var basties grūtības ar šī raksta sākumā minēto zemes iedzīvotāju jautājumu un problēmu kārtošānu. Tālab jāatrod veids, kā varētu saskaņot labai funkcionēšanai, armijas vajadzības ar zemes iedzīvotāju nepieciešamībām.

Viens veids varētu būt tāds, ka trimdā tiek nodibināta pagaidu valdība. Tās uzdevumi līdz atbrīvošanai, būtu nīedalīties propogandas darbā un ja iespējams, uzstādīt latviešu vienības, kas varētu ņemt dalību tiešā zemes atbrīvošanā. Reizē ar to, pagaidu valdība, kopā ar piekritīgām A.S.V. iestādēm, sagatavotu plānus kas būtu darāms pēc zemes atbrīvošanas. Tāpat pagaidu valdība varētu komplektēt daļu nepieciešamos speciālistus starp trimdā esošiem latviešiem, lai ar viņu palīdzību atvieglotu izplānoto jautājumu iedzīvināšanu. Kad pagaidu valdība

pārceltos uz atbrīvoto no ienaidnieka Latviju, tā papildināma ar latviešu politiskiem darbiniekiem, sevišķi no pretestības kustības vidus un teorētiski izstrādātie plāni, pieskanojami faktiskiem apstākļiem un vajadzībām.

Pāņemot zemes pašvaldību no militārām iestādēm, ar vietojo latviešu pārstāvjiem papildinātai pagaidu valdībai piekristu pirmajā kārtā civiliedzīvotāju apgādašana pilsētās un laukos. izveidot rekvizīcijas un pārņemt savā ziņā krājumus, ja tādi zemē atrastos pēc komunistu padziļšanas. Ja zemē nepieciešamību segšanai nepietiktu uzturas krājumi, pagaidu valdības uzdevums atrast vietu un veidu, ka tos papildināt. Pagaidu valdības uzdevums ietilptu arī kārtības nodibināšana un uzturēšana, dzīvi regulejošu saistošu noteikumu izdošana, blakus militāro iestāžu rīkojumiem, kas kārtotu civilo iedzīvotāju attiecības, pagaidu tiesu un administrācijas noorganizēšana skolu programmu pārkārtošana un tās ieviešana. Pagaidu valdībai vajadzētu būt arī tam iestādījumam, kuras pienākumos ietilptu ^{licencijas} ~~ar~~ sabiedroto armijas vadību par savstarpējo pakalpojumu un palīdzības jautājumu kārtošānu un norīkošanās, par maksājumu līdzekļu ieviešanu, privāto īpašumu tiesību jautājuma kārtošāna un t.t. kadi rastos praktiskā darbā.

Lai izvairītos no demoralizējošās "paūtienes" jābūt sagatavotiem likumiem uz kuru pamata saucami pie atbildības tie komunistu varas vīri, ka s nozīgušies pret līdzpilsoņu brīvību vai dzīvību komunistu okupācijas laikā.

Šis, ka jau minēts, ir tikai galvenās idejas, kas prasa nopietnu sagatavošanas darbu, lai tās varētu tikt uzsāktas ka gatavs plāns, pēc kura rīkoties Latvijas atbrīvošanas gadījumā.